

Siz Hiç Ebabil Gördünüz mü

– HaticeEğilmez · 19 Ağustos 2011

"Ebabilim!" diyor bir adam eşine. "Ebabilim, sen söyle ben dinleyeyim." Adam elli küsur yaşında, kadın da... Bir ömrü birlikte yaşamışlar. Acısıyla, tatlısıyla... Sinirlendiğinde bağırıyor adam, dağlardan bütün dişleri kanlı kurtları çağırıyor sesi... Kurtlar 'ebabil'i yerlerse ardından ağlar mı, incittiği kalp için? Kurtlara lanet eder mi? Dişlerini söker mi onların, sırf intikam olsun diye?

Yaşadığı şehri düne kadar çok seven bir şehir insanıyım, çocukluğum da şehirde geçti. İlk gençlik yıllarım da... Bu şehrin sinemalarına gitmişliğim, kalabalık sokaklarından geçmişliğim, vitrinlerini seyretmişliğim, çarşı pazarını gezmişliğim var. Köy hayatını, yaz tatillerindeki 'sılayı rahim' ziyaretlerimiz olmasaydı hiç bilmezdim. Kırlarda, bayırlarda çokça dolaşmadım. Ebabil kuşu göremedim sırf bu yüzden. Şehre inenleriyle de karşılaşmadım şimdiye dek. Belki karşılaştım da, farkında değilim. Rengini, şeklini, şemalını bilmem. Sesini hiç işitmedim. Hoş sesli, narin edalı bir bayan neden ebabile benzetilir acaba? Bir tür dağ kırlangıcıdır ebabil, bu nedenle özgür bir mahlûktur. Aynı zamanda neşeli... Kafes derdi, tutsaklık kaygısı çekmemiştir birçoğu. Yeter ki bir ökseye tutulup esir edilmemiş olsun. Asırlardır evlere hapsedilmiş cümle evcil kuş özeniyor olmaları ona. Bir kadın da eğer evinde mutluydu en az özgür bir ebabil kadar şanslıdır. Ve onun gibi şen şakrak...

Oturup bir ebabil hayal ettim bu yazı günlüme düştüğünde. Usulca, kararınca bir boy; incecik, narin kanatlar çizdim onun için. Çeşitli renklerle boyadım bu kanatları sonra. Asıllarının kanatlarında siyah ve beyaz sulh içinde yaşıyormuş ne yazar! Ürkek ve telaşlı bir çift göz, açık turuncuya meyyal bir gaga, oldukça hoş bir çehre... Bacakları kibar, ayakları mini minnacık olmalıydı hayalimde resmettiğim bu kuşun. Başının üzerindeki tüyler kahverengi... Gözleri balköpüğü kadar ela olmalıydı. Kumral bayanlara benzemeliydi. "Ebabilim" diye sevilen bir kadını anımsatmalıydı her hali. Ne hazin, güzeller güzeli bu can, kurda kuşa yem olursa.

Kur'an'da ebabil kuşlarından söz edilir. Fil suresinde anlatılan olayın başkahramanları bu mübarek canlılardır. Sürü halinde münkir ordusunun üzerine akın ederler ve ayaklarında taşıdıkları küçücük taşlarla koskoca orduya galip gelirler onlar. Habeşistan Krallığı'nın Yemen valisi olan Ebrehe, Kâbe'yi yıkmak için yola çıkmıştır. Fakat unuttuğu, aslında inkâr ettiği bir hakikat vardır: Kâbe sahipsiz değildir. Ebabil kuşları, Ebrehe'nin kötü niyetli planını boşa çıkarır bu zalim adam küfrün savunucusu olduğundan, Kâbe'nin ve Âlemlerin Sahibi öyle buyurduğundan...

Ömrünü bir adama ve onun her türlü kaygısına vakfeden bir kadın; ister kumral olsun, ister sarışın, ister esmer; kâfiri Kâbe'ye yaklaştırmayan o mübarek kuşa, ebabile denk bir değere sahip olsa gerek... O da zarif kanatlarıyla yuvasının etrafında döner, küçücük pençeleriyle devşirdiği -çakıl taşlarına benzer- sevgi, fedakârlık, vefa gibi hisleri kötülüklerin üstüne boca eder. Bakmayın siz çelimsiz endamina; onun karşısında ne fillerle güçlendirilmiş ordular, ne hainler, ne zalimler durabilir.

Hayatının büyük bir kısmını havada geçirirmiş ebabil. Toprağa ayak basması pek sık rastlanan bir hal değilmiş. Ne kadar hayalperesttir kim bilir ayağı yere basmayan bir canlı. Bir yerlere görünür ya da görünmez zincirlerle bağlı olan insanlar söndükçe ve renksizleştikçe; o, parıldar ve etrafa binlerce renk

saçar. Benim aklıma bizlerden uzak durma çabası geliyor, onların bu tercihlerinin nedeni olarak. Ökseden ve kafesten ancak böyle korunuyor olabilirler. Elbette bu düşüncem tamamen bir tahminden ibaret... Onların hayatlarında, yeryüzüne onları küstürecek kadar önemli bir yerimiz olmayabilir de... Neden kıymetlidir eabil? Az bulunur bir varlık desem onun için, değil... Çöldeki su gibi ihtiyaç duyulan bir nimet desem, değil... Tabiatın milyonlarca yıllık sakınışının bir ürünü desem, değil... Ele geçirilmesi güç desem, değil... Gayet sıradan, eşine benzerine kolayca rastlanan, kendisine yaşayabilmek için şiddetle ihtiyaç duymadığımız, etten kemikten bir mahlûk... Ne olağanüstü becerileri var onun ne de ölümsüzlük marifeti... Ne semender gibi ateşin içinde yaşayabilir ne de Zümrüdü Anka gibi kendi küllerinden yeniden ve hep yeniden var olabilir. Kaf Dağı'nın arkasında da gizlenmemiş onun yuvası... Aramızda yaşıyor, çok yakınımızda... Fakat bir o kadar da uzak bizden, azade bütün kirliliklerimizden. Kısacası aramızda yaşayan münzevidir eabil... Asıl marifet de budur zaten. Dağ başına çekilip ölmeden önce ölmeye çalışmak değil... Herkesle birlikte yaşayıp kirletmemek kalbi ne güzel...

Karakter yalnızca insanda olacak değil ya! Başka canlılarda da bazı kişilik özellikleri görüyor onlara 'aşınaları bir göz'le bakanlar. Mesela benim bir sarı kedim vardı; vefalı, halden bilir, sırrı ifşa etmez dostlara benzerdi. Onu bebekliğinden ölümüne kadar çok gözlemiştim. Fazlaca kucağa alınıp seilmekten hoşlanmazdı. Açıkta yemek bile olsa sunup da yiyeyim, demezdi. Daha küçücük bir yavruyken bile başka kedi yavruları gibi bir yumağın peşinde deli deli oynamazdı. Bu arada seveyim derken canını yaksam bile dönüp elimi ısırılmazdı ve en önemlisi güvenmediği insanlara asla yaklaşmazdı. Peki, bir eabilin karakter özellikleri neler olabilir? Hiçbir eabili gözlemleyemediysem de, çağlar boyunca insanoğlunun çizdiği profilden yola çıkarak bir şeyler hayal edebilirim onlardan biri için. Ketumiyet, tedbirlilik ve kolayca teslim olmamak bunlardan sadece birkaçı...

Başka başka canlılara yakıştırıyoruz bazen kendi tip özelliklerimizi... Kurdun zalimliği, tilkinin kurnazlığı, karganın ahmaklığı, tavşanın korkaklığı, kedinin nankörlüğü -ki ben hiçbir zaman inanmadım onların nankör olduklarına- bizim hayal gücümüzün birer vehminden ibaret...

Fabl türünü iyi yapmışız, keşfetmişiz; keşfetmesine ya zavallı hayvanlara yüklemeseydik keşke bütün kabahatlerimizi ve noksanlıklarımızı... Eabil için ise bir tip yakıştırması yapılmamış benim bildiğim kadarıyla. Bir adam; derdini, tasasını ve türlü türlü cefasını çekmiş bir kadına "eabilim" dediğine göre, ona "Eabilim, sen söyle ben dinleyeyim" ricasında bulunduğu göre; gelin biz de ona binlerce cefa çekmiş Anadolu analarının o gülden nazik, zümrüitten kıymetli, gümüşten asil tiplerini yakıştıralım. Hoş, asla kulağı tırmalamayan, kem söz söylemeyen, dinleyeni rahatsız eylemeyen bir de nida ekleyelim bu yakıştırmaya... Gelin kafeslerde değil, yüreklerde yuva kuralım onlara...